GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 8 galbini mon. sunátória.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 67. Brasiovu 11 Septembre 30 Augustu 1869.

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Brasiovu 9 Septembre. (Controversi'a frontarieloru.) Scimu, ca in urmarea initiativei, facute din partea regimului romanu, in caus'a rectificarei granitiei calcate, ministeriulu regiu ungurescu a denumitu din asta parte comisari pe judele regiu din scaunulu Ariesiului, Gregoriu de Béldi, unu capitanu din pretoriulu generalu si socretariulu finantialu Albert Bieltz din Sibiiu, ér' din partea Romaniei inca s'a facutu asemenea. Pana acuma cu tóte scornirile, excamotate pentru nutrirea agitatiuniloru, comisiunea nu s'a intrunitu. Acum vedemu, ca au sositu in Brasiovu antaia data la acesta comisiune membrii denumiti din partea maghiaro-austriaca, si se astépta pe tóta óra si sosirea comisariloru din Romani'a. A trebuitu se decurga mai unu anu intregu, pana candu se se intrunésca comisiunea pentru aplanarea certeloru confiniarie intre unii proprietari din Secuime si altii din Romani'a; pre candu intre state vecinasie inspirate de bun'a intielegere si de dreptatea causeloru, asemeni certe nu devinu obiectu de neincredere, cu atatu mai pucinu de intentiuni ostile, de resbunare séu calcare. In numerulu trecutu amu atinsu pre scurtu pasii ce se facura din partea composesoriloru si a ministeriului r. ungrescu. „Magy. Polgár“ inse publica acum protocolulu adunarei composesoriloru din Zágon, luatu in adunarea din 25 Augustu, care cuprinde si emisulu ministerialu din 27 Iuliu precum si dóue scrisori oficióse ale primului jude regiu c. Pavelu Kálnoky din 3 si 22 Augustu. Protocolulu cuprinde urmatóriele:

Padurile comunei Zágon se intindu cam preste 6 mile patrate dealungulu confinialoru vecinasie ale „Principateloru danubiane“, din partea carora formména graniti'a asia numitulu „Herczegpatak“ (Fürstenbach). Punctulu celu mai departatu catra sudostu alu padureloru Zagonului este muntele Bot'a (Alpe, havas Botha), care era proprietate nedisputata a comunei Zágon ab immemoriali. Cam cu 20 ani innainte de acésta regimulu romanu si au stramutatu cas'a de vigilia confiniaria pe teritoriulu ce se tiene de muntele acesta. Composesorii din Zágon se plansera de repetite ori in contra faptei acestia inaintea regimului de atunci; totusi regimulu n'a facutu nemicu pentru apararea posesoriloru transilvaneni (unde suntu resolutiunile negative!). Inse fiinduca romanii au ocupatu numai atatu terenu; catu se cerea pentru edificiale casei confiniarie si fiinduca zagonenii nu fura conturbati in folosirea proprietatii loru nici in lemneritu nici in pasiunatu, asteptara in liniste emendarea vatamarei granitiei (20 ani!) In anulu trecutu proprietariulu romanu Paltineanu, care posedéza padurile vecine pe teritoriulu romanu, a datu in arenda muntele Bot'a in numele seu la facatorii de sindile. Indata ce audi despre acésta deregatori'a comunala din Zágon, se duse in faci'a locului, unde se convinse, ca sindilarii au facutu in padure o dauna mare, si provóca pretinesce pe dlu Paltineanu, care se afla de facia, ca se se lese de ocupatiune cu puterea. Paltineanu respunse in modu grobianu (ce!) si cerü, cá deregatori'a comunala se se carre de acolo. Oficiulu comunalu arata indata intemplarea acésta la jurisdictiunea din Triscaune (Háromszék), inse, fiinduca in decursu de unu anu intregu nu se facü nemicu, Paltineanu continuà a devasta padurile si au si carratu 100.000 de sindile de acolo; ba in decursulu verii acesteia puse a se continua producerea sindileloru in mesura si mai mare. Primariulu comunei Zágon Jozsef Izsák luà cu sene in lun'a lui Iuliu a. c. pe toti membrii oficiului comunale spre a se convingé in faciea locului despre starea causei. Devastarea padureloru luase dimensiuni si mai mari, si primariulu rugà cu ocasiunea acésta pe amploiatulu romanu de confinia, cá se céra dela regimulu romanu a stramuta gheret'a séu cas'a de vigilia confiniaria in loculu de mai dinainte, fiinduca Paltineanu numai de acesa e atatu de cutezatoriu in ocuparea sa, pentruca gheret'a romana se afla pe teritoriulu transilvanu. Amploiatulu apromise a reporta despre acésta regimului seu. La intórcere in Zágon, unulu din comitiv'a primariului comunalu, fara cá acesta se scia ceva, a datu diosu o casa romanésca cu mare'a si impregiurarea acésta a casiunatu de s'a tramisu repórte exagerate la Bucuresci, cá cum zagonenii ar' fi nevalitu preste vigili'a confiniaria romana si lear' fi derimatu casele de vigilia. — Esta e reportulu primariului Izsák datu in adunarea composesoriloru din Zágon. Catu adeveru va fi in elu, voru documenta numai actele comisiunei infruntate.

Mai incolo se ceti in adunare emisulu ministeriale, datu catra jurisdictiunea Triscauneloru, care descoperindu intentiunea ministeriului de a delega o comisiune mestecata, in care va fi representatu si regimulu moldo-valachu (oláh) si care va erui si pagub'a casiunata prin prevaricarea granitieloru, provóca comisiunea din Triscaune, cá se moniteze pe toti posesorii respectivi, se-si caute documentele, ce vorbescu despre locurile loru dela granitia si cari potu servi spre a-si scóte valóre drepturiloru loru vatamate séu expuse vre unui atacu; se stè gata cu ele si se nu amane a veni inaintea comisiunei atunci, candu li se va face cunoscutu; provóca si pe jurisdictiunea scaunului, cá se-si tiena de obligaminte patriotica a da ajutoriu numitei comisiuni la lucrarile ei. Datulu e din Bud'a 27 Iuliu 1869 pentru ministru (de interne) József Szlávy secretariu de statu.

Se mai ceti si adresarea judelui r. Kálnoky catra primariulu Izsák, care inscintiéza, ca comisiunea internationale pentru rectificarea confinieloru -si va incepe lucrarile la 1 Septembre a. c. la „triplex confinium“ si comun'a Zagon se stè gata cu documentele, cu care se-si póta dovedi dreptulu de proprietate la muntele Bot'a, contenindu-se de orice procedere silnica in contra taiatoriloru de lemne romani (a fostu procedere silnica!) asteptandu in pace decederea comisiunei. Composesoratulu inse dechiara, ca prin adresele acestea drepturile loru private nu suntu aparate si déca va merge totu asia padurile posesoriloru voru apuca in mane straine. Ei nu potu suferi vediendu cu ochii cum se devasta padurile loru de pe muntele Bot'a, si se róga de ministeriu prin stafeta se midiulocésca, cá comisiunea se incépa dela muntele Bot'a, si regimulu romanu se oprésca din parte-si devastatiunea padureloru. Inse simtiendu-se posesoratulu destulu de tare a-si apara proprietatea ordméza, cá personalulu pazitoriloru de paduri se se imultiésca la 100 de fetiori si pe inspectorulu padureloru lu indatoréza strinsu a impedeca mai de partea devastare, respingundu ori ce atacu, punenduse la cale, cá inspectorii padureloru se fia bine armati. — Oficiulu de vama romanu se nu se violeze, ci ei se se tiermurésca numai la apararea muntelui Bot'a. — Se mai decide cá sindilele de acolo se se confisce si sub padi'a personalului de paduri se se aduca la Zágon, si incredintiese curatorelui posesoriloru. Acesta e cuprinsulu protocolului.

Observare. Pe la an. 1769, finiinduse resbelulu cu turcii, dupa pacea dela Pasareviciu, corón'a a ocupatu catra Moldov'a mai multi munti, cari dupa aceea sub numire de revindecati s'au impartitu intre comunele granitiarie, numite acum districtulu Naseudului, pe cari inse acuma posesorii de pamentu magh. de acolo cu tóte, ca romanii fosti granitiari li au posiedutu 100 ani cá proprietate, vreau totusi se ii traga in posesiunea loru, si procesulu duréza! — In 1840 erá vam'a Branului diosu la apa, si s'a stramutatu in verfulu muntelui la „Cruce“, nu scimu, in urm'a comisiuniloru internationale, ori cu dreptulu nedisputatu alu expositurei sasesci. — Indreptatirea fara aparare faptica nu e de ajunsu acolo, unde nu e consciintia de dreptu. —

Unu echo dela adunarea generale din Siomcut'a!

(Capetu.)

Indata ce a enunciatu presiedintele conclusulu de mai susu, iea cuventulu d. canonica Biltiu si in cuvinte alese -si esprime dorirea sincera, cá se prosepereze Asociatiunea, apoi multiamit'a cordiale atatu presiedintelui catu si membriloru comitetului pentru ostenelele puse intru inaintarea scopuriloru Asociatiunei; poftindule cá sei tiena atotupotenciulu la multi ani. Strigatele de „se traiésca“ nu mai incetau, mai alesu candu presiedintele redicanduse de pe scaunu in tóte partile multiamea cu semne de bucurie pre facia inchinanduse catra toti. Asiedianduse sgomotulu Exc. d. presiedinte a luatu cuventulu pentru de a inchiá siedintiele adunarei gen. din estu anu.

In cuventarea sa multiamesce cu cuvinte patrundiatóre la anima 1. locuitoriloru districtului intregu si cu deosebire a orasiului Siomcut'a, cari cu atata iubire, simpathia, zelu si splendóre au primitu in midiuloculu loru adunarea gen., urandule tóta fericirea dela atotupotericulu.

2. Membriloru Asociatiunei, cari nu au crutiatu nici spese nici fatigii pentru a veni la adunare, redicandu prin acést'a splendórea si marirea adunarei. Insémna totu de una data, ca sacrificiile ce le facu membri Asociatiunei prin respunderea taxeloru suntu nemica pre lunga spesele si fatigiile ce le facu aceia, cari din departare mare alérga la adunarile gen. memorandu totudeodata si acea, ca nu e destulu a respunde taxele anuale, ci cá se corespondemu detoriei nóstre cá membri trebuie se conlucramu si in adunarile gen. prin suaturile nóstre spre inaintarea scopului Asociatiunei.

3. Membriloru, cari au fostu in comisiuni, pentru ca pana candu ceialalti membri -si vedeau de trebile loru si-si petreceau, membri comisiuniloru au trebuitu se stè si se lucre, obositi fara de acea de drumu si de asistari la siedintie.

4. Aceloru domni, cari prin disertatiunile loru cele frumóse au facutu cá pre lunga monotonele si fatigiósale lucrari ale adunarei se aremu si placere si desfatare in cuventarile loru cele excelinti si de mare interesu.

5. Membriloru comitetului arangiatoriu, cari cu atat'a zelu s'a ingrigitu, cá adunarea gen. se capete splendórea, care i se cuvine; cá membri adunarei se fia asiediati amesuratu dorintieloru loru; si cá si cei teneri inca se pota avé petrecerile loru.

In fine urandule din anima la toti cá Dumne-

dieu se i duca sanetosi si in pace la ale loru si cá pre cei de acasa inca se i afle sanetosi si in pace -si luă remasu bunu dela tóta adunarea cu unu: se ne revedemu la Naseudu!

Presiedintele comitetului arangiatoriu d. Dr. Colceriu, precum se vedea, patrunsu de vorbele recunoscatórie ale Exc. Salê dlui presiedinte alu Asociatiunei — mai luă una data cuventulu, cá se multiamésca presiedintelui si adunarei pentru onórea ce li-au facutu locuitoriloru districtului, prin tienerea adunarei gen. in midiuloculu loru.

Abia esî cuventulu celu din urma din gur'a dlui Dr. Colceriu, candu cu una potere barbatésca, si versu fermecatoriu se intóna de catra unu choru bine asiediatu canteculu canteceloru romane: „Desteptate romane.“

Ce semtieminte a desteptatu acelu cantecu in cei presenti ai potutu vedé din feciele, din ochii loru, — ochii s'au implutu de lacrimi, lacrimi de bucuria, a caroru erumpere — mai alesu d. presiedinte, abia o au potutu impedecá. Dupa ce au resunatu cele din urma cuvinte ale canteculul nationale: Murimu mai bine in lupte, cu gloria deplina, decatu se fimu sclavi éra, in vechiulu nostru pamentu! Presiedintele patrunsu precum se vedea puna la anima — s'a departatu din sala si dupa densulu tóta adunarea, — care din urma se vediú inse indemnata a mai salutá unadata pre regeneratoriulu romaniloru austriaci cu: „se traiésca dlu Baritiu“ indelungatu.

Asia se finí adunarea gen. din Siomcut'a, care a decursu in celu mai bunu rendu si despre care presiedintele in cuventarea sa de inchiare pre dreptulu a disu ca, ea va face si trebuie se faca epocha in analele vietiei publice a romaniloru! —

Timpulu inaintase binisioru, natur'a -si cerea tributulu seu, fiacare se grabiea la loculu destinatu spre a se restaurá dupa fatigiulu de astadi.

Presiedintele intruni la més'a sa, — proprie la més'a dlui supremu capitanu Ujfalusi, a carui bunatate catra adunare astfeliu s'a manifestatu, catu a lasatu nu numai cortelulu seu cu tóte cele necesaria, ci si més'a sa spre liber'a dispusetiune a Exc. Sale dlui presiedinte, lasandui in voia a intruni la mésa si pre alti óspeti — intruni diseiu la mésa provediuta cu cele mai alese mancari si beuturi pre 10 insi dintre cei mai distinsi barbati ai romaniloru din tóte partile locuite de romani. Era ceialalti parte mare au fostu invitati la casele ospitale ale inteligintiei din Siomcut'a, — credu, ca cu totii s'au potutu convinge, ca Siomcutenii nici in privinti'a ospitalitatei nu s'au lasatu a se intrece prin altii, ba dóra au intrecutu ei pre toti!

Pe la 5 óre dupa amédiadi Exc. d. presiedinte cu maiestatic'a dn'a Ratiu, concomitati de mai multi óspeti mérsa la cas'a dlui Dr. Colceriu, cá se asiste cá nasi la botezulu unui fiiu alu dlui Dr. Colceriu, care érá nascutu de 6 luni, alu carui botezu inse intr'adinsu s'a amenatu pana la adunarea gen. Botezulu l'a seversitu d. can. Mihali — éra fiiului dlui Colceriu i s'a datu numele: Constantinu Vasilie Victoru. Se traiésca, se calce in urmele tata seu!

Placate alipite pre pareti vesteau, ca la 7 óre dnisiór'a Constanti'a Dunc'a va tiené una conferintia in sal'a casei pretoriale, cu care ocasiune se voru face si productiuni in music'a vocale si instrumentale. Toti din tóte partile alergau catra cas'a pretoriale. Inainte de 7 óre sal'a erá plina de óspeti. Dupa siépte óre vine dsiór'a Dunc'a condusa de bratiu prin d. Alex. Buda, publiculu adunatu o primesce si o saluta cu „se traiésca“ entusiastice.

Discursulu, care l'a tienutu dsiór'a Dunc'a, care a duratu una óra si diumetate, despre femei'a romana, a fostu atatu de bine si frumosu intocmitu, cu asia afectu l'a tienutu si intr'atatu de bine nimeritu, catu s'ar fi potutu in orice adunare de invetiati, ar' fi potutu multiamí pe unu auditoriu*) de orice nationalitate culta din Europ'a. Desele aplause, entusiasticele se traiésca vesteau, ca publiculu erá incantatu de vorbele, de laudele puse de catra diserante pre femei'a romana, care nemica n'a invetiatu, dara tóte le-a inventatu!

Dintre piesele musicale avemu de a aminti cu lauda pre d. Buda (teneru), care s'a produsu spre multiamirea publicului la forteptano, éra d. I. Badila a incantatu animile publicului cu o piesa (mi se pare) din „Somnambula“ executata pre violina cu multa maiestria, si cu o doina romanésca executata cu mare precisiune.

Multu s'a asteptatu publiculu numerosu la audiulu declamatiuniloru dlui I. Vulcanu, mai alesu declamatiunea: ca nu are despre ce declamá a tienutu publiculu in una dispusetiune de totu placuta. A dóu'a declamatiune nu va fi placutu la toti, pentru ca atingea aspru pre multi, — de -si nu dóra din cei presenti, dara de securu pre cei de apprópe!

Demanéti'a in 12 Aug. au plecatu toti fiacare catra ale sale, ducundu cu sene cele mai dulci suveniri dela una adunare atatu de frumósa, dela una serbatória nationale atatu de maretia. Era cei din districtulu „Cetatei-de-Pétra“, credu, ca cu placere -si voru aduce aminte de dilele cele frumóse, in cari au fostu norocosi a salutá si imbraciosiá pre flórea natiunei romane in midiuloculu loru!

Eu din parte-mi nu mi voiu uitá nici odata, ca fratii chioreni ni s'au aratatu cá cei mai buni frati ai nostri, si dilele petrecute in midiuloculu loru -mi voru fi totudéun'a unu suveniru placutu.

Acést'a este descrierea sincera a adunarei gen. din Siomcut'a mare si a petreceriloru cu acea ocasiune. Judece acum ori care nepreocupatu, in caiu potu fi fundate invectivele „Spinului“ din Nr. 98 alu „Federatiunei“! — La revedere in Naseudu!

*) Auditorium.

Actele adunarei generale etc.

Reportulu secretariului II. cu privire la activitatea comitetului asociatiunei transilvane in decursulu an. 1868/9.

I. Comitetulu asociatiunei transilvane romane, conformu §-lui 32 lit. g) din statute are onóre prin subscrisulu a aduce la consciinti'a si apretiarea stralucitei adunari generale, lucrarile sale cele mai importante de pre an. cur. alu asociatiunei 1868/9, carele espiréza cu present'a adunare generale.

Comitetulu in decursulu an. 1868/9 a tienutu 16 siedintie, dintre cari fura ordinarie séu lunarie 12, ér' 4 estraordinarie.

Comitetulu si-a tienutu de datoria principale, cá pe langa alte afaceri curente, se se ocupe mai inainte de tóte, cu punerea in lucrare a concluseloru adunarei generale, tienute la Gherl'a in an. tr. Conformu conclusului numitei adunari p. XXI, inca in siedinti'a comitetului din 15 Sept. an. tr. se luara dispositiunile necesarie, pentru impartirea stipendialoru si ajutorialoru preliminate pre an. scol. 1868/9, statorinduse si cu asta ocasiune de regula, cá aceli teneri studenti stipendiati ai asociatiunei, cari in anulu precedente se bucurara de vreunu stipendiu din partea asociatiunei, se se lase si pre an. scol. 1868/9 in usuarea avuteloru stipendia, déca le-au meritatu prin progresu si purtari; deci pre bas'a acestui principiu, tenerii Dionisiu Radesiu, ascultatoriu de politechnica la universitatea din Vien'a cu stipendiu de 300 fl., Georgiu Vintila, ascultatoriu de agronomia la Ung.-Altenburg in Ungari'a cu stipendiu de 330 fl., Iosifu Maximu ascultatoriu de scól'a reala din Sibiiu si Constantinu Popoviciu, éra ascultatoriu la scól'a reala din Brasiovu, ambii cesti din urma cu cate 50 fl. stipendia, se lasara si pre an. scol. 1868/9 degia espiratu, in usuarea avuteloru stipendia (siedinti'a comit. din 15 Sept. 1868 p. 6). Celealalte stipendia se conferira pre calea concurseloru, publicate in diuariele romane in modulu urmatoriu: a) Cele dóue stipendia de cate 100 fl. destinate pentru ascultatorii de drepturi afara de patria, se conferira teneriloru Demetriu Teodoru si lui Constantinu Coti, ambii juristi in IV. anu la universitatea din Pest'a; stipendiulu de 80 fl. destinatu pentru unu juristu in patria, se conferi lui Nic. Prosteanu, ascultatoriu de drepturi in alu IV. anu la academi'a din Sibiiu; b) unu stipendiu de 330 fl. destinatu pentru unu agronomistu, se conferi tenerului Stefanu Chirila, gimnasistu absolutu si maturisatu; c) alte dóue stipendia de 300 fl. destinate pentru 2 ascultatori de filosofia, se impartira teneriloru Petru Prodanu si Ioane Marcusiu, ambii gimnasisti absoluti si maturisati si acum ascultatori de filosofia la universitatea din Vien'a si Pest'a; d) dóue stipendia de cate 50 fl. pentru gimnasisti, se impartira teneriloru Nicolae Calefariu, ascultatoriu de VII. clase (gimn.) la gimnasiulu de statu din Sibiiu si lui Lazaru Bosioroganu, studente in VII. cl. la gimnasiulu din Orastia. Se intielege de sine, ca tenerii impartasiti cu stipendiale asoc. fura indatorati a se legitimá cu finea fiacarui semestru despre progresulu in studia, cum si despre portare si partea cea mare din aceli stipendiati si pana acum satisfacura acestei conditiuni; e) unu ajutoriu de 50 fl. pentru unu sodalu de meseria, se dede unicului concurente Nicolae Vestemeanu, sodalu de cojocariu in Sibiiu, ér' cele dóue ajutórie de cate 25 fl. preliminati pentru 2 invetiacei de meseria, se dedera lui Ioane Tohati, invetiacelu de cismariu in Bistriti'a, si Ioane Avramu, invetiacelu de pantofariu in Sibiiu; f) in urma unu premiu de 25 fl. destinatu pentru aceli altoi prensi s'a datu concurentelui Petru Grama, docente in Boosu; ér' pentru altu premiu de 25 fl. preliminatu pentru aceli invetiatori comunali, cari voru dovedi, ca au prasitu celu pucinu 200 altoi prensi, s'a publicatu concursu cu terminulu de 1 Augustu a. c.

E de insemnatu, ca sum'a totale impartita cá stipendia si ajutoria pre a. asoc. 1868/9 face 2166 fl. (si unu premiu de 25 fl. neimpartitu inca) (vedi siedinti'a comit. din 3 Novembre 1868 § 148 si 149).

Comitetulu petrunsu de importanti'a fóiei asoc. „Transilvani'a“ si dorindu, ca aceea se se latiésca pre catu se póte mai tare la publiculu romanu, nu numai a facutu pre an. cur. unele imbunatatiri cu privire la partea technica a numitei foi, ci inca pentru sprijinirea aceleia atatu materialmente, catu si moralmente, a si emisu unu apelu calderosu, catra onor. publicu; dar' acestu apelu, publicatu in tóte diuariele romane din monarchia, si tramisu deadreptulu in tóte partile, pre la barbatii nostri inteligenti, nu si-a aflatu resunetulu doritu si asteptatu, ceea ce se vede destulu de lamuritu din numerulu abonatiloru de pre an. cur., carele pana la presente e numai 239. (Siedinti'a comitetului din 3 Novembre 1868 § 153 si 8 Dec. 1868 §§ 161 si 162.)

II. Conformu conclusaloru adun. gen. dela Gherl'a cuprinse in p. XXIII pos. 3, 4, 5, 7 comitetulu are onóre a asterne stralucitei adunarei gen. spre deliberare, urmatóriele proiecte, resp. opiniuni.

a) Proiectulu, resp. opiniunea comit. in privinti'a tiparirei si edarei cartiloru de instructiune pentru scólele poporali pre spesele asociatiunei, care opiniune se alatura aici sub a).

b) Informatiunea despre venitele si spesele aprosimative ale unei tipografii infiintiande pre sém'a asociatiunei, dimpreuna cu opiniunea comit. basata pre starea si impregiurarile actuali ale asociat., aici alaturata sub b).

c) Proiectulu unui regulamentu despre modalitatea folosirei cartiloru aflatórie in bibliotec'a asociat. aici aclusu sub c).

d) Proiectulu comit. in privinti'a infiintiarei despartieminteloru cercuali si agentureloru comunali recerute de interesulu latirei activitatiei asoc., alaturatu sub d).

e) Unu proiectu despre bugetulu preliminariu alu asociatiunei pre anulu 1869/70, elaboratu pre bas'a § 26 din statute, luanduse in consideratiune pre catu numai s'a potutu, si indreptarile date din partea adunarei gen. dela Gherl'a p. XXI aclusu sub e) (vedi siedinti'a comit. din 15 Sept. 1868 §§ 104 lit. d), 109, 110, 113, sied. comit. din 8 Iuniu 1869 § 33, din 6 Iuniu 1869, din 22 si 26 Iuliu a. c.)

f) Propunerea comitetului, relativa la facerea pasiloru necesarii din partea adunarei gen., pentru infiintiarea unei catedre de limb'a si literatur'a romana la universitatea din Vien'a, alaturata sub f). (siedint. comit. din 3 Aug. 1869 § 77.)

g) Presentarea aloru 4 concurse venite la comitetu, relative la premiulu de 25 fl. destinatu pentru acelia, cari pana la adun. gen. presente, voru dovedi ca au prasitu celu pucinu 200 altoi prensi (alaturata sub g), (vedi sied. comit. din 3 Aug. a. c.; unulu din aceste concurse l'amu primitu numai in 6 Aug. dupa amédi, si adica in prediu'a pornirei, pentru acea nu s'a potutu presentá in sied. comit.

h) Se mai presentéza in fine si reportulu comisiunei esmise prin adun. gen. dela Gherl'a, cu privire la efectuirea proiecteloru facute in disertatiunea sa de dn. secretariu minist. Ladislau Vaida sub h).

Conformu conclusului adun. gen. dela Gherl'a p. XXIV s'au facutu pasii necesari pentru estradarea manuscripteloru lui Clainu si Sincai, aflatórie in bibliotec'a episcopésca din Oradea mare; si in urmarea acestora, ven. consistoriu episc. din Oradea mare sub dto. 21 Ianuariu 1869 Nr. 740/19 binevoindu a respunde, cumca acele manuscripte se voru strapune Exc. Sale d. metrop. alu Albei Iulie, spre a exoperá tiparirea aceloru, dupa cum va aflá mai acomodatu si mai corespundiatoriu scopului, comitetulu si-a tienutu de datória a se adresá in astu obiectu deadreptulu la Exc. Sa d. metropolitu si alu rugá, cá dupa cum va aflá mai cu cale, se binevoiésca a midiuloci, cá atari manuscripte atat de pretiose, se védia catu mai curendu lumin'a in interesulu literaturei romane. Exc. Sa d. metropolitu alu Albei Iulie Dr. Ioane Vancea prin charthia prea pretiósa din 15 Iuliu Nr. 1203 a. c. avû bunavointi'a a rescrie comitetului, cumca in caus'a opuriloru amentite pana atunci inca nu primise nemicu dela prea ven. ordinariatu episc. din Oradea

mare, dar' totu atunci l'a provocatu, cá se se enuncieze in obiectulu din cestiune.

In interesulu sporirei fondului asoc. si conformu insarcinarei primite dela adunarea gen. p. XXVI n'a lipsitu comitetulu a rogá pre ven. ordinariate romane, cá se binevoiésca a provocá pre parochii resp., cá se indemne pre poporu a conferi de buna voia, catu de catu, din anu in anu, spre crescerea fondului asociatiunei. Si ordinariatele romane cea mai mare parte petrunse de insemnatatea acestui asiedieméntu nationale, au si satisfacutu dupa potentia si impreguiarí rogarei comit. (Sied. comit. din 15 Sept. 1868 § 118.)

III. Pre langa cele premise comitetulu conformu misiunei si datoriei sale, in siedintiele sale lunarie s'a mai ocupatu si cu alte afaceri si cestiuni privitórie la asociatiune, dar' de o parte presupunendu, ca lucrarile acestui comitetu, suntu degia cunoscute din procesele verbali ale siedintieloru lunarie publicate in totu cuprinsulu loru, in foi'a „Transilvani'a", de alta parte mai alesu din respectulu crutiarei timpului, mi voiu luá voia a mai amenti aici, numai pre cele mai demne de insemnatu si de consideratiune.

Cu multiumire interna are comitetulu onóre a aduce la cunoscinti'a stralucitei adunari gen., cumca facia si cu impregiurarile presente, cam nefavorietóre pentru asoc., totusi s'au aflatu si acum individi zelosi, cari nu s'au indoitu a aduce sacrificia si oferte pre altariulu acestui edificiu de cultura si prosperare nationale. Aici meritéza a se amenti repausatulu in Domnulu Ioane Gavrila Vaida de Sosmezó, fostu controloru la cass'a provinc. din Sibiiu, carele inca pre candu erá in patulu durerilor, oferindu in favórea asoc. 200 fl. in obligatiuni, deveni prin acést'a conformu statuteloru membru fundatoriu alu aceleia pentru totudéun'a. Comitetulu din respectulu stimei catra resp. m. fundatoriu ai asoc. si-a tienutu de datória a dá espresiune simtiminteloru sale de durere, pentru trecerea din viétia a dlui I. Gavr. Vaida, trecunduse acea espresiune totodata la protocolulu comit. cá unu documentu de pia aducere aminte, (vedi prot. sied. comit. din Febr. a. c. § 10).

Asemene dómn'a Salvin'a Tobiasiu din Abrudu oferi in bani gata érasi 200 fl. facunduse si domni'a ei membru fundatoriu pentru totudéun'a. Apoi dlui comerciante in Brasiovu Dimitrie Ioneiviciu transpuse in proprietatea asociatiunei o obligatiune de statu (Staatsschuldverschreibung) din 15 Martiu 1860, sunatória despre 100 fl. v. a. pre langa urmatóriele conditiuni: a) cá interesele anuali se se intrebuintieze totudéun'a pentru asoc.; b) cá esindu dupa aceea obligatiune (cu ocasiunea sortirei) vre-unu castigu, a treia parte din acela se se intrebuintieze pentru asociatiune, ér' din celelalte dóue parti, déca va fi vreo suma insemnata, se se formeze unu fondu, carele se pórte numele oferitoriului, si din venitulu anuale alu aceleia se se faca unu stipendiu pentru unii teneri romani, cari ar' invetiá órecare ramu alu technicei, (vedi sied. din 15 Sept. 1868 § 98, sied. comit. din 7 Aprile 1869 § 25, sied. comit. din 8 Iunie 1869 § 47). In urma dn. canoniecu metrop. Greg. Mihali oferindu in obligatiuni urbar. suma de 200 fl. m. c., a devenitu m. fundatoriu alu acestei asociatiuni, (sied. comit. din 2 Martiu a. c. § 17 si din 3 Aug. a. c. § 81).

Pre langa acestea au incursu la asociatiune si alte oferte in sume mai mici, despre care stralucit'a adunare va binevoi a se informá din reportulu cassei asociatiunei.

Comitetulu, conformu conclusului seu adusu in siedintí'a din 7 Aprile a. c. § 32 isi tiene de datória a reportá on. adunari, cumca dupace adunarea gen. din an. tr. a alesu de m. onorari pre unii barbati meritati pre terenulu literaturei si sciintificu, si anume pre dd. Vas. Alex. Urechia si Bogdanu Petricéicu Hajdeu si alti doi domni, cari platisera tax'a de m. ord., nefiindu acestia subditi din monarchi'a nóstra, in intielesulu statuteloru, s'au facutu pasii necesari la inaltele locuri pentru dobandirea concesiunei de a li se poté dá resp. diplome, dar' din partea inaltelora locuri, li s'a denegatu cerut'a concesiune, (vedi sied. comit. din 7 Aprile § 32).

Mi-mai iau voia a amintí, ca comitetulu conformu insarcinarei adunarei gen. a publicatu in foi'a asoc. Nr. 4—7 a. c. conspectulu tuturoru aceloru membrii ai asoc., cari pre unu restempu dela 1866 pana 1868 au platitu taxele prescrise pentru m. ord. ai asoc., cum si restantiele, si ca s'a luatu regulatu spre sciintia in tóta siedintí'a lunaria a comitetului reportulu cassei despre starea fondului asociatiunei, cum si despre sumele intrate la asociatiune cá taxe de m. ord., ori cá oferte, care totudeodata s'au si publicatu in resp. fóia a asociatiunei.

IV. Inainte de a-mi inchiá acestu reportu, cugetu a face unu servitiu placutu stralucitei adunari gen., déca voiu aruncá o reprivire generale preste numerulu membriloru asociatiunei nóstre. — Ea in presente numera 40 m. fundatori, din cari de si vreo 3 insi au trecutu din asta viétia pamentésca, totusi ei mai vietiescu si voru vietiui in eternu, in animele cele calde ale natiunei nóstre; ei voru vietiui totudéun'a, pana candu va vietiui natiunea nóstra; ér' cumca natiunea nóstra are potere vitala, probéza de ajunsu: trecutulu ei celu de 1760 ani. Memori'a loru precum si a altoru binefacatori se va eternisá si in analele asociatiunii; ér' membrii ord, pentru totudéun'a, adica cari au platitu odata pentru totudéun'a 100 fl. suntu pana acum 29 insi, ér' cari au platitu taxele prescrise de m. ord. pre an. cur. 1868/9 ce espiréza degia, suntu numai 79.

Dintre acesti din urma suntu urmatorii dd. m. ord. noui, carora comit. conformu conclusului adusu in adunarea gen. dela Gherl'a din an. tr. § XXIV p. 2-lea datu resp. diplome, si pre cari are onóre prin acést'a, ai aduce la cunoscinti'a adunarei generale:

1. Ioane Cristea, protop. alu Vadului; 2. Iosifu Oroianu, protop. in Siomcat'a; 3. Petru Decei, par. rom. cat. in Sighisiór'a; 4. Stefanu Borgovanu, c. r. capitanu in Alb'a Iulia; 5. Teodoru Colbasi, inspectoriu domin. semin. in Cutu; 6. Ioane Suciu, par. in Riubarbatu, vicariat. Hatiegului; 8. Petru Burlecu, par. in Coroesiani, vicar. Hatiegului; 9. Simeonu Micu, prof. de teog. in Blasiu; 10. Georg. Munteanu, prof. de prepar. in Blasiu; 11. Stefanu Popu, prof. de prepar. in Blasiu; 12. Ioane Popoviciu Descanu, advocatu in Aradu.

Cu aceste -mi inchiaiu acestu reportu, orandu as. nóstre prosperare si inflorire spre fericirea, cultur'a si inaltiarea poporului romanu.

Siomcut'a mare, in 10 Aug. 1869.

I. V. Rusu m/p.,
secr. II alu asoc. trans. rom.

Fagarasiu 6 Sept. 1869.

Domnule Redactoru!

Vediendu, ca dta in Nr. 65 alu „Gazetei" ai publicatu cerculariulu Excelentiei Sale dlui metropolitu Dr. Ioane Vancea din 20/8 Aug. a. c. Nr. 1494, in care ne provóca, cá in adunari eparchiali se deducemu o consemnatiune acurata a tuturoru obiecteloru, cari tienenduse de sfer'a sinodului diecesanu s'ar puté luá in consideratiune la cea mai deapróape intrunire a acestuia; indemnatu de cativa inteligenti tienetori de beseric'a nóstra, vinu prin acést'a a te rogá se dai locu in colónele diurnalului dtale cuventarei, cu care incepusemu motivarea cunoscutei propuneri din sinodulu diecesanu electorale din 11 Aug. 1868.

Publicarea acestei cuventari o aflu deoparte si cu necesaria, pentruca fiindu rostita nu s'a potutu inferi in actele sinodale publicate mai deapróape de eruditulu nostru profesoré Ioane M. Moldovanu, ér' de alta pentruca revérsa óresicare lumina asupra starei nóstre besericesci din acelasi anu si asia póte si inca si astadi ar' si mai poté sierbi cá obiectu de meditatiune facia cu consemnarea obiecteloru prescrise in cerculariulu susumemoratu

CUVENTAREA:

Necunoscerea de sine dice St. Bernard a produsu intre fii de unu sange si credintia recéla, necredere, frecari si alte cate si mai cate lucruri neplacute.

Scopulu besericei o cultur'a morale si religiósa a tuturoru credinciosiloru ei. Spre ajungérea acestui scopu se recere o lucrare omnilaterale neintrerupta. Acést'a numai atunci se face cu efectulu doritu, déca beseric'a e bineorganisata.

Beseric'a nóstra pana in timpurile mai recente a potutu dispune libera si neimpedecata de tóte midiulócele ducatórie la scopu, ca-ci ea si-a adusu canóne pentru sine, si a avutu potestate a-si tractá in sinode afacerile sale besericesci. Acestea erau destinate a inaltiá cornulu institutiuniloru si drepturiloru nóstre besericesci, a departá relele si scandalele din poporu, a feri de darapanari, desbinari si demoralisare, a alungá neascultarea, nescienti'a si ingamfarea, a feri pre parochi de clice surupatórie a auctoritatei, a aperá pre protopopi se nu se timbreze cu marca de nemiti si instruminte órbe. Archierii nostri erau detori a guberná beseric'a nu dupa voi'a sa, ci dupa legile séu canónele aduse in sinódele anuali.

Constitutiunea acést'a erá garanti'a cea mai tare a vietiei, independintiei si libertatei nóstre besericesci.

Pana candu parentii nostri se tienura cu mani cu petiócе de acestu asiedieméntu salutariu, beseric'a nóstra erá o societate viua, si ea inaintá mereu, de si cam pre incetu pentru impregiurarile nefavoritórie de atunci. Inse dupace amu cam perdutu din zelulu conservarei acestei sante relicuie, beseric'a nóstra cá corpu moralu cadiú intr'o grea bóla organica, déca vomu remané si de aici incolo totu asia nepasatori in respectulu curei radicale, la care ar' trebui se o supunemu, precum cu dorere cauta se marturisescu, ca ne-amu purtatu pana acuma, mane polmane o se devina unu cadavru neinsufletitu.

Asia e, ca-ci prin neingrigirea nóstra astadi nu mai avemu uniformitate in cantarile besericesci, tipiculu nu se mai urméza pretutindinea asemenea din causa, ca nu se propune in seminariele nóstre teologice, in unele parochie facia cu totu zelulu protopopiloru luminati nu se afla tóte nici chiaru cartile besericesci. Catichisatiuni in dumineci séu nu se tienu de locu séu numai in prea pucine parochie si acelea inca nu tenerimei intrege, pentruca facia cu tóte provocarile, admonitiunile si predicarile tenerimea nu vine in dumineci la beserica precum s'ar recere, si parochii nu i potu sili, din causa ca le lipsesce ajutoriulu morale, pre care l'ar poté dá numai sinodalitatea de diosu pana susu. Preotimea preste totu e lipsita si apesata de miseri'a. Acést'a o impedeca a nu-si poté implini oficiulu invetiandu turm'a cuventatória la credintia si detoriele catra Ddieu si catra deapropele. Stolariele suntu neregulate si in un'a si aceeasi eparchia protopopésca neuniforme, si de aici provinu mii si mii de procese, incurcaturi si neintielegeri intre parochi si poporeni, ce causéza multa perdere de timpu in scaunele de tóte gradurile. Disciplin'a in cleru si poporu e neglésa. Ordinea ierarchica nu e stabilita asia, incatu se nu fimu siliti a implini adesori si detorii straine. Cine ne-ar' mai poté spune astadi, ce distinctiune este in sfer'a administrativa intre unu vicariu foraneu si protopopu actuale, intre unu vice-protopopu si administratore protopopescu, intre unu parochu si adm. parochialu? Pre candu déca s'ar demarcá prin anumite statute sinodali sfer'a de activitate a fiecarui gradu ierarchicu, conscienti'a oficiului de securu ar' fi mai viua, zelulu mai inflacaratu si responsabilitatea mai mare. Besericele nóstre si dupa reactivarea metropoliei, cea mai mare parte suntu miserabile. Lips'a de uniformitate intre institutiunile nóstre si ale besericei gr. orientale deschide campu largu la prosélitismu, si ne impedeca a luá mesuri energice, prin cari se se puna odata stavila releloru si abusuriloru inradacinate si invechite. Pre timpulu episcopiei protopopii nostri cu forurile loru se plangeau — (vedi Protoppadichi'a lui Petru Maioru § 21) — ca in drepturile loru s'au facutu o mare spartura prin acea, ca episcopii i siliau se le substérna sententiele spre revisiune si candu ambe partile erau multiamite cu aceleasi. Acum inse acésta institutiune prefacuta in sangele besericei si acum odata dupa impregiurarile poporului nostru s'au inadusitu, s'au stinsu cu totulu, unii dicu, ca pentru abusurile cele multe ale protopopiloru, inse dupa maxim'a vechia: „abusus non debuisset tollere usum". Causele de casatória se pertractau cu bunu succesu in forurile protopopesci, si forulu episcopescu erá ultim'a instantia. Acum causele din archidiecesa*) se apeléza la unu foru episcopescu sufraganu si de acolo numai Ddieu scie, pre unde se tragana, impedeca si respingu procesele cu total'a derapanare atatu materiale, catu si morale a litigantiloru. Procesele de acésta natura nu se mai judeca dupa canónele besericei nóstre cuprinse in Pravila, pre care ni o reservasemu candu amu incheiatu pactulu unirei, si dupa legile matrimoniale cele nóue introduse sub absolutismu fara consensulu si consimtiementulu clerului. Cei ce au ajutatu introducerea acestor'a in funest'a loru gravitare spre apusu au uitatu, ca S. S. Pontificele Benedictu XIV. in faimós'a sa enciclica din 3 Martiu 1755, carea se incepe cu cuvintele: „Allata suntu" demanda misionariloru din Oriente se se tiena numai de cele 4 puncte ér' de ritulu, disciplin'a si Pravil'a loru se nu se atinga.

In seminariele nóstre teologice ar' trebui se se

*) Dela inceputulu anului curente causele de casatória érasi se pertracta in forurile nóstre. Avemu si óresicari instructiuni séu normative, inse ne lipsesce o procedura prelucrata in sensulu pravilei, atatu facia cu acesta catu si facia cu casurile de delicte besericesci. —

reintroduca pravil'a in loculu dreptului canonicu alu bescricei apusene, ci pravil'a reformata dupa disciplin'a celoru 8 seculi ai bescricei resaritene si acomodata impregiurariloru presente, adaugundu unii articlii dietali sanctionati, precum si rescriptele imperatesci, privitórie la unele institutiuni pentru bescrica si mesuri indetoritórie de preotime, si astfeliu compusu intr'unu codice bescricescu, precum lu au si celelalte confesiuni.

In unele diecese sufragane ale acestei metropolie precum se aude s'au si facutu unele reforme. Acéste potu se fia salutarie pentru bescrica in multe respecte, dara nu potu avé durabilitate, fiinduca nu suntu introduse prin sinóde. Eu asi dori si precum credu cu mine impreuna dorescu toti binesimtitorii cá in intréga provinci'a nóstra bescricésca se se faca unele si aceleasi reforme, se fia unele si aceleasi datini si se domnésca unulu si acelasi dreptu, pentruca numai asia ni se póte redicá conscienti'a decadiuta si de timpuri barbari umilita, numai asia se va inainta cultur'a si propagá lumin'a. Triumfulu acestor'a va fi triumfulu virtatei, triumfulu moralei si inflorirea bescricei nóstre in totu respectulu.

I. Antonelli m/p.,
vicariu foraneu.

Cronica esterna.

ROMANI'A. **Mesagiulu** Domnitoriului Romaniei la deschiderea camereloru in 25 Aug. 1869:

Dloru senatori, dloru deputati!

Spre a me conformá art. 95 din constitutiune, v'amu convocatu in sesiune estraordinaria, de si in acésta epoca a anului cei mai multi din dvóstra suntu ocupati cu importantele lucrari ale campului. De aceea guvernulu Meu a marginitu durat'a acéstei sesiuni pentru unu terminu numai de 15 dile, asteptandu cá lucrarile cele mai insemnate ale dvóstra se se efectueze in viitóri'a sesiune ordinaria.

Speru inse, dloru senatori, ca, dupa ce veti terminá verificarea titluriloru dvóstra si ve veti constitui, totusi veti gasi timpulu spre a votá in asta sesiune cateva proiecte de legi, votate de camer'a deputatiloru, si care nu potu suferi a-manare.

Dloru deputati, dloru senatori!

Departatu din sinulu familiei mele de mai multu de trei ani, unu simtiementu naturalu me indémna de a nu intardiá mai multu de a o vedé. Voiu si plecá dara preste pucinu, spre a realisá acésta dorintia.

Me voiu folosi de acésta ocasiune, spre a visitá pe suveranii stateloru garante, caror'a Romani'a, nu trebuie se uitamu, le datoresce o nestérsa recunosciintia.

Acést'a deja amu si inceputu a o pune in lucrare, prin visit'a ce amu facutu Maiestatei Sale imperatului Rusiei in Crimea, unde amu fostu obiectulu celei mai afectuóse primiri.

Astfeliu suntu in dreptu a crede, ca si in Occidentu, prin aceasi binevoitórie primire si prin relatiunile personale, ce se voru stabili, tiér'a nóstra nu va puté decatu se castige, si interesele nóstre nationale voru aflá si mai tari si mai caldurosi aparatori.

Cu plina dara incredere in viitoriulu patriei, care merge cu pasi rapedi pe calea progresului si a prosperitatii, rogu pe Dumnedieu se binecuvinteze lucrarile dvóstre!

CAROLU.

Contrasemnati: Ministru presied. Dim. Ghica.
Ministru de interne M. Cogalniceanu.
Ministru de finantia Al. G. Golescu.
Ministru de justitie B. Boierescu.
Ministru cult. si instr. publice Al. Cretiescu.
Ministru de resbelu colonelu G. Manu.

Bucuresci 25 Aug. 1869. Nr. 1442. —

Societatea academica romana.

Bucuresci 24 Aug. In sinulu societatii academice romane urméza desbateri interesante. In siedintiele trecute s'a desbatutu si adoptatu „regulamentulu pentru lucrarea si publicarea dictionarului limbei romane."

Pentru acésta lucrare se va institui o comisiune de trei membri actuali ai societatii. Comisiunea va resiedé in capital'a Romaniei, si se va ocupá fara intrerumpere cu lucrarea incredintiata ei. Prin delegatiunea societatii ei se voru procurá dictionarele diverseloru limbi, culte si alte necesarie. Comisiunea va fi datória a publicá celu pucinu dóue cóle de dictionariu pe luna, si va regulá publicarea, asia cá cu inceputulu fiacarei sesiuni anuali se póta presentá societatii celu pucinu 24 cóle tiparite. Incepu tregu dictionariulu va cuprinde aproximativu 100 cóle tiparite séu 1600 pagine; si cu modulu de a tipari pe anu 24 cóle, elu va esi completu la lumina in terminu de 4—5 ani. Formatulu va fi octavu mare, cu litere garmont maricele, facia cu dóue columne fara interlinie.

In catu pentru modulu scrierii dictionariului, se va pune la fiacare vorba etimologi'a ei, traducere, rea in limb'a latina; insemnarea generala a vorbei, insemnarile speciali séu diversele accepciuni, figurarea in constructiuni, varie forme de locutiuni, proverbe etc. etc.

Dictionariulu se va tipari cu spesele societatii in 4000 de exemplarie, dintre cari, 300 intercalate de hartia alba, destinate a se imparti membriloru societatii si altoru literati. Atatu acesti literati societatii si altoru literati. Atatu acesti literati catu si membrii societatii, cari nu facu parte in comisiunea de trei, voru fi invitati a dá concursulu loru la elaborarea dictionariului, tramitiendu-si lucrarile la comisiune si punenduse cu acést'a in intielegere.

Unulu din membri comisiunei va fi capu-redactoru alu dictionariului; elu va fi alesu de sectiunea filologica. Membrii comisiunei voru imparti intre sine lucrarea, asia cá unii se nu fia mai insarcinati cu lucrarea decatu ceilalti. Lucrarea primita de comisiune in unanimitate, se va publicá intocmai, ér' in casu de divergentia de opiniuni, capu-redactorulu va redige articlulu, insemnandu in scurtu opiniunile divergintí cu initial'a numelui autorului loru.

Candu din orice motivu ar' lipsi unulu din membrii comisiunei, ceilalti doi voru continuá singuri lucrarea si publicarea dictionariului; si, candu ar' lipsi doi membrii, o va continuná celu remasu unulu, sub responsabilitatea sa.

La inceputulu fiacarei sesiuni anuali, comisiunea va supune lucrarea sa de preste anu apretiarei si deliberarei sectiunii filologice.

Astfeliu se va urmá cu a dóu'a, a trei'a si alte editiuni posteriori, pana ce cu timpulu se va puté ajunge a avé unu dictionariu completu, care se se póta numi dictionariulu academicu.

Eca, in scurtu, cuprinsulu regulamentului pentru lucrarea si publicarea dictionarului limbei romane. Intr'adeveru, academi'a romana va face mare servitiu, dandu in patru cinci ani o opera atatu de grea in tóta privinti'a. Pentru cei cari in mai pucinu timpu ar' asteptá mai ,multu dela societatea academica romana, insemnamu aici ceea ce dice dlu Boscherelle despre dictionariulu academiei francese.

„Ea (academi'a francesa), in léganulu nascerei sale, se ocupá cu compunerea unui dictionariu alu limbei francese, si purcedea cu prudintia, ca-ci limb'a se desvoltá, se curatiá si luá pe tóta diu'a forme mai flesibile, mai bogate, mai precise sub pén'a fruméseloru geniuri ce ilustrau atunci Franci'a. Compunerea dictionariului a duratu cincidieci de ani; l'a facutu mai intregu Vaugales, si-a esitu in doi volumi in folio. Dictionariulu nu contienea terminii de arte si sciintie: pentru a'lu indeplini, unu altu academicu a publicatu in acelasi timpu unu dictionariu de arte si sciintie asemene in dóue volume." —

„Rom."

— D. ministru de resbelu este autorisatu a prevedé in bugetulu armatei pe anulu 1870 imbracamintea dorobantiloru si a granitiariloru.

D. ministru de interne este autorisatu a presentá onorabilei adunari unu proiectu de lege, prin care se se legiuésca impositulu ce este a se impune tuturoru comuneloru rurali, spre a se precepe pentru statu, dreptu cheltuielile ocasionate pentru imbracamintea dorobantiloru. —

— Calatori'a Altetiei Sale Domnitoriului Romaniloru in Occidentu o descrie „Monitoriulu Ofic." si dupa elu „Adunarea Nationala" asia:

„Astadi Marti 26 Augustu, la 4 óre dupa amédi, I. S. Domnulu a plecatu pentru Germani'a si Occidentu. I. S. a inceputu acésta calatória pe drumulu de feru Bucuresci si Giurgiu, astadi gat'a si in ajunulu a se dá in cerculatiunea publica. Unu numerosu publicu asteptá la gar'a dela Filaretu pre ilustrulu calatoriu, si in minutulu candu trenulu se puse in miscare mii de glasuri au salutatu pre Domnu cu strigarile: „Drumu bunu si fericita intórcere!" I. S. are in suit'a sa pre maresialulu curtii si pre domnescii adjutanti Grecianu si Schina. Dnii ministri Boerescu si Manu, cari au primitu unu concediu provisoriu, voru intovaresi pre I. S. pana la Vien'a. D. presiedinte alu consiliului a acompaniatu pre Domnu pana la statiunea Jilav'a.

Uramu si noi sanetate, buna cale, si mai alesu buna venire, suveranului stimatu si iubitu alu Romaniloru, si de succesulu dobenditu potemu asecura pre toti romanii si mai alesu pre inimici loru." —

Dispusetiunile prea inalte pana la intórcere facute prin decrete domnesci suntu cá si celea inainte de calatori'a la Livadi'a. —

— Dela taber'a dela Furceni cetimu, ca armat'a face evolutiuni belice inaintandu catra Berladu. Domnitoriulu fiindu in tabera -si arata inalt'a multiumire. Starea sanetatei ei fórte buna. Intre vreo 12,000 abie se afla bolnavi 250. —

Diurnalulu oficialu de Parisu din 7 Sept. desminte sgomotulu scornitu de reu voitori despre sanetatea imperatoriului, care nu e atacata. —

Prusi'a continua comunicarea diplomatica cu Austri'a nu prin note, ci prin graiu viu. —

Novissimu. Aséra sosira aici si membrii comisiunei pentru rectificarea frontaliaru din Romani'a libera: DD. Donici si Negri — se póte, ca in lunea viitória voru porni la loculu defiptu. —

A. Schware et Bartha,

piati'a Nr. 16,

recomanda onoratiloru sei cumparatori si onoratului publicu depositulu loru bine asortatu de marfa:

materie de cele mai moderne de paletóne, pantaloni si giletce.

Sususcrisii prin comparatur'a marfei trasa deadreptulu dela fabrica cu multa inlesnire si folosu impreunatu se afla in placuta posetiune a provedé pe onorabilii sei cumparatori in tóta direptiunea si a le sierbi cu pretiurile cele mai discrete si catu se póte de bine.

Pentru pregatire buna si intelta de vestimente comandate a se face se va purta grigi'a cea mai mare si cu tóta solicitudinea, cá si pana acuma.

Toto odata amu introdusu in meseri'a nóstra nasturii (bumbii) cei de curundu inventati in America, cari nici odata nu se potu rumpe. — 2-5

AVISU

celoru in dreptu de a vinde obiectele medicamentale

BALSAM-PRESERVATIVU

unicelu medicamentu escelinte contra spasmuriloru, bóleloru de stomacu de orice natura, epilepsia, colica repede, diarea, versaturi la femei impovórate, colera, colerina, restaurarea dupa bóle indelungate si regularea organeloru mistuitórie, analisatu si aprobatu de chemiculu servitiului sanitariu din Vien'a si usatu de multe celebritati medicale.

Se tramite numai la primirea pretiului (pe comptantu) ori la posta (Postnachnahme). Pretiulu unei butelie originale cu capsula de cusutoriu si sigilu dimpreuna cu instructiunea in 3 limbe e 1 fl. 50 cr. In Brasiovu se afla in depusulu centralu in apotec'a lui MILLER la „coróu'a de auru", tergulu pescelui, si la Anken et Comp.; precum si in Bucuresci la d. I. Ovessa negutiatoriu. La apotecarii in: Esseg, Adele Deszathy; in Fagarasiu I. Megei, in Sibiiu M. Sill si negutiat. I. Thalmeyer; C. Kooya in Iasi; Dr. Hinz in Clusiu; Alb. Jency in Muresiu-Osiorheiu; Paulu Breuer in Lapusiulu ung.; Rud. Smettau in Ploiesci; Cauta et Comp., negutiatoriu in S. Szt.-György si Ioane Ajtai negutiatoriu in Rosia: Aradu F. T. Probst; Alb'a Iulia C. Boosz; Temisiór'a A. Quirini, apotecari; Mediasiu apot. la „coróna de auru"; Reginu S Dietrich; Sigisiór'a I. B. Teutsch, negutiatori. 38

CURSURILE

la bursa in 10 Sept. 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl.	85	cr.	v. a.
Augsburg	—	—	119	—	„	„
London	—	—	120	75	„	„
Imprumutulu natiunalu	—	67	—	—	„	„
Obligatiile metalice vechi de 5%		76	50	—	„	„
Actiile bancului	—	—	723	—	„	„
„ creditului	—	—	250	—	„	„

Redactoru respundietoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparielu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.